

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 24. De impedimentis voti simplicis, sponsaliorum, & interdicti
Ecclesiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

ponantur. Cui rationali quot alias Sanchez adiungit *disput.* 41. *late vot. an hanc difficultatem discutiens*: simulque de procuratore ad matrimonium contrahendum constituto, docens pari ratione non requiri in eo de necessitate qualitates quas ius humanum exigit vt constituatur ad alia negotia peragenda: sed sufficere, si qualitatem habeat iure naturæ requisitam, nempe vsum rationis.

Decimum tertium est, Quando matrimonium publice celebratum fuit in præsentia Parochi & testium, ac cum solitis denunciationibus, sed propter aliquid occultum impedimentum fuit inualidum: quando ipsum impedimentum aufertur, ac matrimonium lenuo celebratur, non esse opus vt in illa secunda celebratione Parochus & testes vocentur: sed occulte fieri potest celebratio prout declarauit Pius quintus teste Nauarro in *Enchir. c. 22. n. 70.*

TITVLVS TERTIVS.

De minoribus matrimonij impedimentis, & dispensatione siue in eiusdem siue in maioribus.

Impedimenta minora matrimonij dicuntur, quæ reddunt matrimonium illicitum, non item inualidum: seu quæ faciunt vt peccet is, qui sciens contrahit cum aliquo tali impedimento: non autem vt matrimonium contractum sit irritum ac nullum.

CAPVT XXIV.

De impedimentis voti simplicis, sponsaliorum, & interdicti Ecclesiæ.

SVMMARIVM.

- 184 *Votum simplex castitatis quæ genus impediatur matrimonium.*
- 185 *Mortaliter peccat quis contrahendo matrimonium cum habente votum castitatis expressum, aut implicitum: & quid iuris si tale votum sit conditionale.*
- 186 *Quid sit agendum cum eo qui interrogat, num adstrictum voto simplici castitatis, possit valide contrahere matrimonium.*
- 187 *Impedimentum sponsaliorum.*
- 188 *Impedimentum interdicti Ecclesiæ, quod violatur solemnitate matrimonij celebrata certis diebus, & in quo consistat talis solemnitas.*
- 189 *Alij duo modi quibus violatur.*

184.

PRIMUM IMPEDIMENTVM MINVS est, votum simplex castitatis perpetuæ, aut religionis ingredientis, vt suscipiendi Ordinis sacri, aut nunquam nubendi. Cuius obseruationi obstat matrimonij contractus, qui proinde factus animo illud consummandi, vt solet, peccatum est contra illud ius diuinum, quod obligat ad voti obseruationem: atque peccatum mortale, ex communi Theologorum sententia; teste Nauarro in *Enchir. cap. 12. num. 26.* Pro qua sunt verba prioris ad *Timoth. cap. 5.* Adolescentulas autem viduas deuota. Cum enim luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt. Faciunt etiam *cap. Licet & cap. Magnæ De voto.*

Verum tamen matrimonium est validum, ex *cap. Quidam nubentes & cap. Si vir distinct. 27. & ex cap. Meminimus, cap. Consultuit, cap. Rursus, qui Clerici vel vouentes; & ex cap. vnico De voto in 6.* Quod quidem verum est etiam si vterque contrahentium votum habet castitatis, vt communem sententiam esse testatur Nauarro in *Enchir. cap. 22. num. 73.* pro qua aliquot auctores Sanchez citat *disput. 11. nu. 10.* Quamquam sic contrahens tenetur seruare votum quantum potest. Vnde antequam consummatum sit matrimonium, nec potest petere debitum nec reddere intra primum bime-

stre: quo temporis spatio potest religionem ingredi iuxta *cap. Ex publico De conuers. coniug. Post consummatum vero potest quidem reddere, non tamen petere sine dispensatione, quam ex Nauarro in Enchir. cap. 16. nu. 30.* Episcopus potest dare ei cui periculum alicui imminet peccandi in ea re. Nec item potest priore coniuge mortua aliud matrimonium inire, quia votum perpetuæ castitatis perinde reddit inhabile *2. 3. vel 4. matrimonium ineundum, atque ad prius: nec excusabit quod vehementissimis carnis stimulis urgeatur, expertusque sit se passim rueri, neque vires ad resistendum in se sentiat. Id enim constat ex vfu Ecclesiæ, quæ non existimat talem eximi à voto ratione eiusmodi difficultatis, siue antecedentis siue sequentis voti propositi emissionem: sed tantum esse causam sufficientem dispensationis. De quo Sanchez in præcedenti num. 9.*

Aduerte autem in hac re quoad matrimonij validitatem, excipiendum esse votum simplex castitatis in nostra societate emissum iuxta ipsius constitutiones post biennium nouiciatus, reddit matrimonium non modo illicitum & inualidum per constitutionem *Greg. 13.* editam anno Domini 1584. De qua re videri possunt *Gregor. à Valen. to. 4. disput. 10. quæst. 5. puncto 3. §. Votum & Henriquez lib. 12. cap. 8. §. 6.*

Aduerte secundo, contrahentem cum habente votum perpetuæ castitatis aut religionis, aut sacri Ordinis assumendi, aut non ineundi matrimonij, peccare mortaliter, tanquam sic cooperantem peccato alterius, vt ad illud exhibeat se socium; quandoquidem contractus matrimonij cum non nisi inter duos esse possit, vtrumque contrahentem sufficit. Ita Sanchez in eadem *disput. 11. num. 11.* alios citans.

Aduerte tertio, quod idem in præcedenti num. 7. habet ex *Abulensi*: non referre quod eiusmodi votum sit conditionale, nam etsi is qui illud emittit non teneatur ad illud, nisi impleta conditione: tenetur tamen dum hæc pender, vitare assumptionem status qui tali voto repugnat, nec potest cum eo consistere. Sic qui vouit se ingressurum religionem, si contingat fratrem ex bello incolumem reuerti, non modo post illius reuersionem nequit contrahere: sed nec ante eam donec consiterit non reuersurum.

Aduerte quarto, quod idem ibidem num. 12. tractat: si quis adstrictus istiusmodi voto interroget, An possit eo non obstante valide contrahere: primo prudenter eludendum esse interrogantem cauta responsione celando veritatem absque mandacio, aut sermonem traducendo alio, præsertim cum ipse interrogans appareat fragilis, qui vera doctrina abusus sit ad ineundum id matrimonium, cum sacrilegio mortali. Namque lex charitatis non solum præscribit ne proximo præbecamus occasionem peccandi, sed etiam vt ab illo eam remoueamus quantum possumus. Quod si non detur commoditas reticendi veritatem: ea aperire (dicendo scilicet validum quidem esse tale matrimonium, sed ipsum contrahendo committi peccatum mortale) nulla est culpa scandalis, seu occasiois data peccandi: quia peccati in eo grauitatem proponendo, dum dicitur esse mortale, non datur occasio ruinæ sed potius cauendi ruinam. Neque doctrina de validitate matrimonij non impedita per votum simplex, est de se prouocatiua ad peccatum: alioqui non liceret eam in libris tradere: quod quæa quis ad peccatum abutatur, ex ipsius sola malitia prouenit.

SECUNDVM IMPEDIMENTVM MINVS, sunt sponsalia. Ille enim qui hæc cum aliqua persona contrahit, non potest cum alia matrimonium contrahere sine peccato mortali: nisi iustam causam illa rescindendi habeat, iuxta dicenda in sequenti tractatu de iisdem sponsalibus. Ratio peccati mortalis est; quia sponsalia sunt promissio obligatoria ex ca. Desponsatas, *cap. Atho, cap. De coniugali, 27. quæst. 2. & ex cap. Præterea, & ex ca. Ex literis 2. De sponsalib. Atque obligatoria ex iustitia, vtpote reciproca tanquam contractus, & facta de re graui: quam non præstare grauis iniuria est. Ita sentientes auctores plures refert Sanchez *lib. 1. De matrimonio disput. 27. num. 2.* Quia vero promissione eiusmodi, non transfertur dominium, fit vt nec dimittatur matrimonium, quo illud quod promissum est, alteri dominio irrevocabiliter subiicitur.*

REGINA
DI
PRACTI
NDRI
EV

TERTIUM IMPEDIMENTUM MINVS, est Ecclesie interdictum: contra quod potest quis peccare tribus modis. Primus est, quando celebrat matrimonium diebus interdictis ab Ecclesia in cap. Non oportet 1. & 2. in cap. Non licet in cap. Nec uxorem 33. quæst. 4. & in cap. Capellanus De feriis. Illi autem tunc, sunt ab initio Aduentus vsque ad diem Ephanie Domini, & (à feria quarta Cinerum vsque ad octauam Pasche inclusive,) ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 10. De reform. matrim. Quod quidem initium Aduentus incipere à media nocte primæ Dominicæ dici potest, cum tunc reuera tempus Aduentus incipiat. De quo Sanchez lib. 7. disput. 7. num. 2. Pari ratione iudica de initio ferriæ 4. Cinerum.

Aduerte autem ex Nauarro alios citante in *Enchir.* cap. 22. num. 71. 71. illud peccatum non esse mortale (immo nec illicitum esse de se, docet Sanchez *ibid.* num. 12. multis citatis) nisi ratione solemnitatis matrimonij, quæ sola diebus illis prohibetur tanquam res grauis: adeo Concilium Trident. loco cit. talem prohibitionem diligenter seruari præcipiat, per id iudicans, eam esse sub mortali: pro quo in sequenti n. 3. Sanchez plures auctores citat. Consistit autem eadem solemnitas in benedictione nuptiarum per Parochum, & solemnitate translatione sponsæ in domum sponsi. Quo nomine solemnitas translationis, vt habet Sanchez nu. 17. intelligitur ea quæ comitata sit conuiuio, & aliis vanæ lætitiæ signis, secum adferentibus nimiam tenentis euagationem, id tēpus dedecentē.

De quorum prohibitione (quæ habetur satis expressè in cap. Nec uxorem 33. quæst. 4.) difficultas est an sit suo mortali: quam idem auctor tractat nu. 18. Videtur autem pars affirmans tenenda (etsi cum aliqua limitatione) sicut tenet Caietan. in summula verbo Nuptiarum peccata, & cum eo Armilla in verbo Nuptiæ: quia si tali tempore benedictio nuptiarum sit peccatum mortale, iuxta sensum quo consuetudo Ecclesie interpretatur canones initio huius numeri memoratos, tanquam stantes in re graui: (de quo Sanchez in eadem disputat. numero tertio) erit sane & memorata solemnitas conuiuij & aliorum signorum vanæ lætitiæ: dedecentium in tēpore dicato deuotioni: & præsertim cum benedictio ipsa nuptiarum, de se non sit indecens in illo tempore: quia est quid spirituale, & sanctum. Limitatio vero est, vt si conuiuia illa & lætitiæ signa sint moderata prudentis iudicio, excusatio sit à mortali: quis tunc illorum vsu non detrahetur notabiliter sanctitati temporis, nec aliis datur notabilis occasio offensionis & scandali.

Secundus modus quo peccatur in hac re, est cum quis contrahit matrimonium clandestine, ex cap. Cum inhibito De clandestina despons. Quod matrimonium semper detectata est Ecclesia, vt habet Concil. Trident. sess. 24. cap. primo De reform. matrim. Quod peccatum in præcedenti nu. 175. mortale esse docuimus.

Tertius modus est, cum interuenit prohibitio à Superiore Ecclesiastico facta alicui iusta de causa, ac cum aliqua contrahat. Nam contra eam contractum matrimonium validum quidem est, si nullum aliud ad sit impedimentum ex cap. 2. De matrim. contra hoc contra interdictum Ecclesie peccatum est tamen mortale sic contrahere, antequam is qui contrahit certo sciat nullum subesse impedimentum. Namque exponit se periculo transgrediendi præceptum Ecclesie in re graui: sique impedimentum sit ex maioribus, periculo contrahendi inualide, ac exigendi vel reddendi fornicarie debitum conjugale. Accedit quod in sic contrahentem excommunicatio possit ferri, ex citato cap. 2. Itemque sint separandi, & sub pœna excommunicationis prohibendi ne cohabitent, quousque cognoscatur legitime, an eorum matrimonium possit & debeat iure stare, ex cap. fin. eod. tit. Denique puniuntur in foro externo pœna arbitraria, ex cap. 1. & 2. eod. tit.

Restat monendum, difficultatem esse, quam tractat Sanchez in eadem disput. 7. à num. 21. An sit illicitum eo tempore cuius ante meminimus commutare matrimonium. Tenere autem possumus cum eodem auctore, non esse: nisi vestitur alia, quam illius temporis circumstantia, ex qua malitiam contrahat. Nam iura initio numeri 188. memorata, nullam faciunt eius mentionem expressam nec dici potest facere tacitam prohibendo translationem sponsæ fieri eo tempore: quoniam ea prohibitio non est grata vitandi copulam car-

nalem, sed vitandi signa vanæ lætitiæ, illam comitari solita: quæ, vt ante dictum est, eiusdem temporis solemnitatem dedecent.

CAPVT XXV.

De aliis impedimentis minoribus.

SUMMARIVM.

- 190 De impedimento catechismi, quod sublatum sit per Concilium Trident.
- 191 Impedimentum septuplicis peccati.
- 192 Consuetudo obtinuit, vt dispensatio in eo non petatur.

TRIBUS ante traditis impedimentis duo communiter à Summulariis addi solent, Prius est catechismus, seu cognatio quædam spiritalis nata ex catechizatione baptizati: de quo Sanchez *disput.* 10. pluribus: in quibus non immorabimur: quia vt nu. 12. *post alios non paucos quos citat*, idem docet tale impedimentum per Concil. Trident. sess. 24. cap. 2. De reformat. matrim. censetur sublatum. Ratio est, quod intentio Concilij in eo decreto fuerit impedimenta cognationis spiritalis omnino tollere, exceptis iis quæ ibidem commemorat: tum paternitatis inter baptizatum vt baptizantē ac baptizati paternos: tum compaternitatis inter paternos & parentes baptizati. Pro quo facit, quod initio illius capituli aperiat, suæ intentionis esse multitudinem impedimentorum matrimonij restringere, vt incommoda multa vitentur, & à cognationis spiritalis impedimento incipere: de quo postquam declarauit inter paulo ante memoratas personas contrahi in baptismo, itemque pari modo in confirmatione: nempe inter confirmantem & confirmatum illiusque parentes, ac tenentē. Concludit in fine his verbis. Omnibus inter alias personas huius spiritalis cognationis impedimentis, omnino sublati. Quæ verba cum generalia sint cum exceptione tantum personarum quæ cognationem spiritalem contrahunt ex baptismo vel confirmatione. censendum est ablatum impedimentum cognationis spiritalis proueniens ex catechismo: præsertim cum Pius quintus (de quo Sanchez num. 12.) in quodam motu proprio quem edidit anno Domini 1566. quarto Calendas Decembris, declarans memoratum Concilij decretum, dicat non esse recedendum à præcis illius verbis.

POSTERIVS impedimentum est, *crimen*, quod septuplex ponitur prout, declarant hi versus, quos habet glossa finalis ad c. 2. De penit. & remiss.

Incestus, raptus sponsarum, mors mulieris, Susceptus propria, obolis, mors Presbyteri, alii. Vel si peniteat solemniter: aut mundanum.

Accipiat, pr. hibent hæc coniugum sociandum.

Id est adulterium cum ea, quæ sciebatur in gradu prohibito consanguinea esse, & affinis propriæ uxoris, commissum hac adhuc viuente. Nam talis post mortem uxoris non debet ibi aliam ducere. Deinde raptus alienæ sponsæ, 3. Interfectio uxoris propriæ, 4. susceptio proprii filij de sacro fonte, ne alter coniux possit debitum conjugale exigere ab altero, ob cognationem spiritalem inde contractam, 5. Interfectio Presbyteri, 6 peccatum aliquod propter quod penitentia publica & solemniter iniuncta actaque fuit. Postremo matrimonium cum moniali. De quibus à Nauarro in *Enchir.* cap. 22. num. 74. tradita, relinquemus apud ipsum videnda: cum pro iudicio nobis proposito sufficere possit, quod habet Armilla in verbo Matrimonium num. 59. post Caietanum in eodem verbo, versu Et scito: cum istius generis impedimento sine dispensatione contrahere, dum modo contemptus absit, non esse peccatum mortale, vbi consuetudo fuerit illam non petendi: vt esse in plurimis locis fidem facit quod Nauarrus in Gallia Hispania, Lusitania & Italia versatus, iam, octogenarius scribat in sequenti num. 75. sub finem. & in num. 85. se in tanta ætate nunquam vidisse aut audiuisse quemquam perisse dispensationem in tali impedimento, si nullum aliud haberet annexum. Quod si in tali quoque genere impedimenti, seu si post commissum aliquod peccatum ex memoratis, vigeret vsus dispensationem petendi, id